

חוץ של חסד

בע"ה • הגליון לכל בית יהודי • בנשיאות הרה"צ שלום ארוש שליט"א • פרשת: צו שבת הגדול י' בניסן תשס"ט 04/04/2009 גליון: 115

ממשיכים להודות

ושא הודאה לא יורד אצלנו מהכותרות, פשוט משום שההודאה היא הדבר הנפלא ביותר, שממתיק את כל החיים, וככל שיותר נכנסים לעולם של ההודאה, זה מאיר את החיים באור האמונה, עד שאפשר לראות בעיניים ממש, את הגאולה, ואין שהיא יכולה לבוא אלינו ברחמים גמורים, בשמחה ובריקודים.

והשבוע נלמד קצת מוונות בתפלת העמידה, עם האור של ההודאה:

ראשית, נלמד כוונה כללית ששייכת בכל הברכות, במה שאנחנו אומרים "ה' אלוקינו". כגון: ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם וגו'. - הנה ידוע ששם 'אלוקים' הוא מדת הדין והמשפט, ואם כן, כאשר אדם מברך את ה' 'אלוקינו', פירושו שהוא מקבל את הנהגת המשפט של הבורא עמו, שמקבל את אלוקותו וממשלתו של הבורא עליו ועל כל מאורעות חייו, שפירושו שאומר תודה על הכל, הן על הטובות והן על היסורים והקשיים שיש לו, שבאים ממדת הדין.

ולענייננו, בברכה הראשונה, היא ברכת האבות, אנחנו פותחים: ברוך אתה ה' אלוקינו ואלקי אבותינו וגו', ובמה שאנחנו אומרים 'אלוקי אברהם', ושוב חוזרים 'אלוקי יצחק' ושוב 'אלוקי יעקב', זה אומר שהאבות הקדושים קבלו את אלוקותו וממשלתו של הבורא עליהם, באהבה, שפירושו שהם הלכו עם תודה והודאה, והודו על הכל. אילו לא היו הולכים עם תודה והודאה, לא היו יכולים לומר עליהם: אלוקי אברהם, אלוקי יצחק וכו', והעובדה שאומרים כן, זה מוכיח שהלכו עם תודה והודאה על הכל!

המשך הברכה: האל - זו מדת החסד, ואנחנו מודים על חסדו זה. הגדול - גדולתו של הבורא היא מדת החסד שלו יתברך. כי בודאי לא מכנים את הבורא בשם "הגדול" להורות על גודל יחסי חלילה. כי רק על נברא אפשר לומר, שהוא יותר גדול מנברא אחר. אבל על הבורא לא שייך לומר שהוא גדול כפשוטו, אלא בודאי זה מורה על מדת חסדו הנקראת "גדולה" כידוע, ועל זה אנחנו מודים. וכן מה שאנחנו אומרים אחר כך: הגיבור - בודאי לא מדברים על גבורה במושגים מגושמים, שזה שייך אך ורק לנבראים, אלא אנחנו מודים, על מה שמגביר את מדת הרחמים על מדת הדין.

גומל חסדים טובים - כאן אין נצרכים לפירוש, שזו הודאה מפורשת על חסדיו. וקונה הכל - הכל שייך לבורא יתברך, ואם כן, צריכים להודות על הכל, על כל נשימה ונשימה, ועל כל פרט בחיים, כי הכל מידו הרחומה יתברך. ומאחר והכל שייך לבורא, אם כן אין שום דרך לשלם לבורא או להחזיר לו טובה, מלבד להודות לו, וכן מובא במדרש "שומר טוב", שרק על ידי ההודאה משלמים כביכול לה' יתברך על כל הטוב שעושה עמנו.

וזכר חסדי אבות - ידוע, שהאדם צריך להדמות לבורא במדותיו, כמו שאמרו חז"ל: מה הוא חנון ורחום אף אתה חנון ורחום, וכאן אנחנו לומדים ממדותיו של הבורא, את מדת הכרת הטוב שלו יתברך, שלא מפסיק להכיר טובה לאבות הקדושים על חסידותם ומסירותם לכבודו, וזכר לנצח ולא שוכח, את החסדים שעשו לפני זמן רב, ולא זו בלבד, אלא שמוסיף לשלם להם על חסדם עד אין סוף.

כמובא בהמשך הברכה: ומביא גואל לבני בניהם - כתוב "ומביא גואל" בלשון הווה, שכל הזמן מביא ומוסיף ומביא גואל לבני בניהם של האבות.

למען שמו - למען שיגידו תודה! כי בכל מקום שנאמר "למען שמו", או "למען שמך", הכוונה למה שמודים ומשבחים לשמו יתברך, כמו שאנחנו אומרים בקדיש: יתגדל ויתקדש שמייה רבא - יתגדל ויתקדש שמו הגדול - כל השבחים וההודיות, הם לשמו יתברך. ועל ידי זה שמודים לשמו, מתגלה מדת האהבה והרחמים, שזה מה שאנחנו אומרים בהמשך: באהבה!

מתי מתגלה מדת האהבה? מתי שזה "למען שמו". כאשר הולכים עם תודה והודאה, אזי מתגלה מדת האהבה, שה' מביא את הגאולה ברחמים, בלי שום דינים. ואם כן, כל המהלך האחרון של הברכה, הוא כן: ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה - כשאנחנו מודים לבורא - למען שמו - אז ה' מביא את הגואל באהבה - בלי דינים.

מלך עוזר ומושיע ומגן - כל זה כבר לא צריך פירוש, שכל מלה מראה על ההודאה שלנו על עזרתו וישועתו והגנתו יתברך.

ברכה שנייה - ברכת מחיה המתים, כל כולה הודיה ושבח לבורא על טובותיו ונפלאותיו. אתה גיבור לעולם - כאמור, אנחנו מודים לבורא שתמיד מגביר את מדת רחמיו על מדת הדין. מחיה מתים. רב להושיע, משיב הרוח וכו', מכלכל חיים בחסד וכו' וכו' - הכל שבח והודיה לבורא.

ברכה שלישית - אתה קדוש וכו'. אנחנו אומרים: וקדושים בכל יום יהללך סלה. פירוש המלה 'סלה', הוא: 'בלי הפסק' - רק מי שקדוש, יכול לזכות להודות ולהלל את ה' בלי הפסק. מכאן יתחזק כל אחד לבקש הרבה על שמירת העיניים וקדושת הברית, שמשם כל אור האמונה שרק על ידי זה אפשר להודות לה', ומי שפגום בבריתו, מיד מאבד את אור האמונה ואת הכח להודות לה'.

ברכה רביעית - אתה חונן וכו'. אנחנו אומרים: וחננו מאיתך חכמה בינה ודעת. מדוע אומרים 'מאיתך'? אי אפשר היה לומר רק: וחננו חכמה בינה ודעת? אלא מכאן למדים, שכאשר האדם רוצה ללמוד חכמה בינה ודעת, הוא מוכרח לקשר את זה לה' יתברך, ולדעת בבירור, שרק הוא יתברך הוא שנותן לאדם חכמה וכו', בחסד חנים, לכן אנחנו מדייקים בברכה זו: אתה חונן לאדם דעת... חננו מאיתך חכמה בינה ודעת...

כי בודאי הבורא ברא כל אדם, עם שכל ודעת מסוימים, כל

לע"י ימנה בת אסתר ז"ל
לע"י אחי ז"ל בת סוזן הי"ד

אחד כפי שחננו הבורא, אבל אם אדם ישתמש באותו שכל שקיבל על מנת להשיג עוד חכמה ודעת, בלי לקשר את זה לה', שרק ואך ורק מאיתו יתברך יוכל לקבל עוד דעת, אזי הוא לא יכוון לאמת, אפילו אם ה' חנן אותו מתחילה בשכל וחכמה רבה.

כמו שפעם אחת, באו אלי זוג, והבעל אמר לי שהוא למד את הספר "בגן השלום", היטב היטב, ורגע אחרי כן, הוא ביזה את אשתו לנגד עיני! וזה משום שהוא הלך עם השכל שלו, ולכן הוא לא השיג את השכל והאמת שבספר, וכך כל ספר שילמד, אם הוא לא יבקש מה' שיאיר לו את האמת שבספר, הוא לא ישיג אותה. ועל זה נאמר (משלי כו): ראית איש חכם בציניו תקוה לקסיל מקומו. מי שהוא חכם בעיני עצמו, הוא יותר גרוע מכסיל, והוא יותר טועה מדרך השכל מאשר הכסיל. כי הכסיל יכול להתעורר ולהבין שהוא כסיל, ואז לבקש חכמה, אבל מי שהוא חכם בעיני עצמו, הוא כבר לא מבקש חכמה באמת, מאחר והוא חושב שהוא כבר יודע.

ועל זה אנחנו מודים לה', שהוא החונן לאדם דעת, וההודאה, היא הביטוי של ההכנעה שלנו, שאנחנו מבינים שבלעדי ה' שנותן לנו דעת, אין לנו שום שכל. ועל ידי זה אנחנו ניצולים מהפגם הנורא של החכם בעיניו.

הברכה הבאה: השיבנו אבינו לתורתך - כאן יש לשאול: למה נאמר: השיבנו וכו' לתורתך? היה ראוי לומר: למדנו תורתך. הרי תורה לומדים ומה שייך לומר 'השיבנו'? אלא שבאמת אנחנו לא מבקשים רק ללמוד את התורה ולדעת אותה כמו חכמה חיצונית, אלא רצוננו לשוב אל עצם התורה, לחיות את התורה.

וקרבנו לעבודתך - אנחנו מבקשים שה' יקרב אותנו לעבודתו, זו עבודת ההודאה. לכן אנחנו משתמשים בלשון "קרבנו", שזה גם לשון התקרבות, וגם לשון קרבן - קרבן תודה. כי ההודאה היא הדבר שמקרב את האדם יותר מכל לה', וקרבן התודה הוא הקרבן היחיד שלא יתבטל לעתיד לבוא.

ועל ידי שמתקרבים לעבודת התודה, אזי זוכים להמשך הברכה: והחזירנו בתשובה לפניך. כי ההודאה היא עיקר התשובה, ועל ידה זוכים לתשובה מאהבה, שהיא התשובה המעולה ביותר, שעל ידה גם זדונות נהפכים לזכויות.

הנה למדנו על קצה המזלג קצת מכוונות התפלה, עם האור של ההודאה, עד ברכת "סלח לנו", ורואים איך התודה מאירה את כל תפלת השמונה עשרה באור נפלא ומתוק מאין כמוהו, כשמכוונים כל מלה ומלה לעניין התודה. כל אחד ינסה לכוון כך, ויראה איך הוא יוצא מתפלת השמונה עשרה, שונה לגמרי, שמח ורוקד. ובשבוע הבא אי"ה, נלמד את המשך התפלה.

ה' יתברך יזכנו ללכת עם תודה והודאה, ושהתודה תאיר לנו לכל מקום ולכן פינה בחיים, ונזכה לגאולה ברחמים בקרוב ממש. אמן כן יהי רצון.

בברכת שבת שלום ומבורך

ופסח נשד ושמה לכל בית ישראל

el9k p1fe

הלכות ברכת החמה

ברכת החמה מיוחדת לניסן בלבד. (השנה זה יוצא ביום י"ד ניסן) ומברכים אותה אחת לעשרים ושמונה שנה בלבד.

ז"ל הרמב"ם: "הרואה את החמה ביום תקופת ניסן של תחילת המהווה של כ"ה שנה, שהתקופה בתחילת ליל רביעי, כשרואה אותה ביום רביעי בבוקר מברך" "ברוך עושה מעשה בראשית".

ומברכין אותה לאחר שהחמה עלתה ונראית בכל עיגולה ולא בתחילת הנץ שלה; וזמנה עד שלש שעות ביום. ובדיעבד - עד חצות היום. ויש חולקים ואומרים עד שלש שעות דוקא. לאחר מכן, אומר אינו מזכיר שם ומלכות בברכה. ואם מנוסה השמש בעננים - מהלכות בין הפוסקים אם מברכים או לא מברכים. וכתב החת"ס שאם נראה רישומה מבין העננים, מברך בשם ומלכות, אבל כשאין נראית כלל, נראה שלא יברך:

נשים אינן מברכות ברכה זו. ויש שכתב הטעם, לפי שמצינו בימי ירמיהו שהיו הנשים מקטרות למלכת שמים, שמה יאמרו אין עתה הן מברכות לחמו:

ומהר"ן לברך ברכה זו ברוב עם, אבל אם חושש שהחמה תתכסה בעננים עד שימצא ציבור מברכין, מברך ביחוד. ומהר"ן מברכין מבערב להשיבם בבקר לתפילת הותיקין (עם הנץ החמה) ולברכת החמה, וכשגומרין תפילת שהריית בהשכמה מותיקין יוצא כל הקהל יהודי ומברכין ברכה זו בשמחה וברוב עם. ומוסיפין לברכה זו מזמורים לפנייה ופזמונים לאחריה וגומרים בהודאה. יהי רצון שעוד בשנה זו נזכה לגאולה שלמה ונזכה להקריב את קרבן הפסח בזמנו אכי".

האחרונה שנמשכת כבר אלפיים שנה, שעליה כותב רבי נתן זיע"א בליקוטי תפילות "רבינו של עולם אתה יודע תוקף מיריות הגלות האחרון הזה, להיכן נפלנו וירדנו בעוונותינו הרבים, אשר יירידתנו עמוקה יותר ממי"ט שערי טומאה וירדנו עכשיו בעקבות משיחא למקומות נמוכים ושפלים מאד מאד, ולא ידעו ישראל ליתנם מעולם. ובעוונותיהם הרבים נאמר עלינו, על עת צרה הזאת "ותרד פלאים אין מנחם לה". כי טבענו "ביון מצולה ואין מעמד" באנו במעמקי מים ושיבולת שטפתנו, "הבט ימין וראה ואין לי מכיר, אבד מנוס ממני אין דורש לנפשי", חזרתי על כל הצדדים וישועה רחקה ממני, ומה אומר ועוונותי עשו לי מה שעשו, וזה הגלות האחרון הכבד, כי נפלנו וירדנו למקום שירדנו יותר ויותר מגלות מצרים" בדור שבו הגמרא מתארת: "בעקבות משיחא הוציאם יסגא ומלכות תהפך למינות ואין תוכחות... נערים פני קנים ילבינו בן מנול אב. בת קמה באמה, קלה בחמוותה. אויבי איש אנשי ביתו פני הדור כפני הפלג הבן אינו מתפשט מאביהו..." (סוטה דף מט/ב).

ובאמת חכמי הדור לא מוצאים עצה ותושייה בכדי לעזור לנו ההורים להתמודד עם "הארבעה בנים" שהרי אנו רואים בכל יום את הקשיים העצומים שלנו בחינוך הבנים שכמעט ולא משפיע עליהם השיחות שלנו ובטח לא משפיע עליהם הצעקות וכו' ומעט מאוד ילדים מחזיקים בראת שמים ומידות טובות. אבל יש לנו עצה נפלאה מרבינו הקדוש והיא "סיפורי צדיקים" כפי שמביא רביה"ק בספר המידות: "על ידי סיפורי מעשיות מצדיקים, על ידי זה זוכין להתקרב להם" וכן בשיחות הר"ן: (אות קלח') שמעתי מפיו הקדוש בעת שדיבר עמנו מגדול העניין של סיפורי מעשיות מצדיקים, שנדפס בספריו הקדושים. ואמר אז שהוא בעצמו זכרנו לברכה עקב התעוררותו לעבודת השם יתברך באמת היה על ידי סיפורי מעשיות מצדיקים. וסיפר, שבבית אביו ואמו היו מצויים בקהלת מעוזי'ו' מהממת שהוא מקום הבעל שם טוב ז"ל. ורובם ככולם התאכסנו בבית אביו ז"ל, ושמו הרבה מעשיות מצדיקים ועל ידי זה היה עיקר התעוררותו להשם יתברך עד שזכה למה שזכה.

וזו העצה של בעל ההגדה, שכל התנאים היו יושבים וחושבים כיצד יינצלו עם ישראל "כל אותו הלילה" הארוך של הגלות- והם ייעצו לנו "היו מספרים" כי רק על ידי סיפורי מעשיות של צדיקים מתעוררת נפש הילד לרעות להדבק במעשי הצדיקים ולהיות בע"ה כמותם.

והי"ר שזוכה לחוג את חג הפסח בבית קדשינו ותפארתנו ביחד עם משיח צדקנו.

עליהם מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא וגאלם, וזה פירוש הדברים: "מצה זו שאנו אוכלים על שם מה" - "מה" היא בחינת עונה כידוע, ולכן אנו אוכלים את המצות לרמז בזה לדורות כי מי שרוצה גאולה פרטית וכללית חייב הוא את בחינת מצה שהיא בחינת "מה". ובכדי לזכות לעונה צריך את התפלה כמובא בשיחות הר"ן "ק"מ) צריכין לבקש הרבה מהשם יתברך לזכות לדרכי עונו באמת וכו'. וזה מה שרימז בעל ההגדה "והיא שעמדה" "והיא" בגמטריא עשרים ושנים היינו כ"ב אותיות התפלה היא שעמדה לאבותינו כי אז עדין לא קבלו את התורה ועיקר החידוש "ולנו" שגם אנו אין כוחנו אלא בפה היינו תפלה וזה מה שכתוב ישראל אשר בך אתפאר "הן" היינו כב' אותיות התפלה על ידי זה הקב"ה מתפאר בנו, וזה עיקר האור של חג הפסח שאנו מרגשים בני מלכים ונשענים רק על מלכו של עולם ובזכות זה נזכה כל ישראל לראות מהרה בבנין אריאל אכי". (נתיבות דעת)

את הצֶּק אֲשֶׁר הוּצִיאוּ מִמִּצְרַיִם גָּת מִצֹּת כִּי לֹא חָמֵץ כִּי גִרְשׁוֹ מִמִּצְרַיִם...". ולכאורה צריך ביאור, שהרי הצייו של אכילת מצות נאמר הרבה לפני יציאתם ממצרים, כמו שכתוב בתורה (שמות יב טו) "שבעת ימים מצות תאכלו", ורק לאחר מכן (שמות לט) נאמר "ויאפו את הצֶּק אֲשֶׁר הוּצִיאוּ מִמִּצְרַיִם גָּת מִצֹּת כִּי לֹא חָמֵץ כִּי גִרְשׁוֹ מִמִּצְרַיִם?". ויתכן לפרש ע"פ דרש שכוונת בעל ההגדה כך היא: "מצה זו" שעם ישראל אוכלים ודאי היא משום הצייו של הקב"ה שצונו לאכול מצות בפסח, אלא, כוונת בעל ההגדה היא כך: הקב"ה שצונו לאכול מצה בפסח, ציונו זה גופא על שם מה הוא? ומה הטעם שיש בצייו זה? ועל זה עונה בעל ההגדה על שום שלא הספיק צֶּקם של אבותינו להחמץ, שכוונת השי"ת הייתה לרמז בזה לעם ישראל שמי שרוצה לזכות לגאולה עליו לדעת להקטין את עצמו כמו המצה שהיא מרמזת על ענווה ואכן עם ישראל הבינו וידעו כי רק ה' יושעים עד שנגלה

"זאת תורת האֵשׁם קֹדֶשׁ קִדְשִׁים הוא" (ויקרא ז' א') "זאת תורת האשם" - מה גורם לאדם להיות חוטא ואשם לחטאיו? - כאשר "קדש קדשים הוא" - כאשר חושב ובטוח בעצמו כי הינו קדשו ומושלם וצדיק גמור הוא, אזי בנקל לו לחטוא. ועוד שהוא אשם לך.

הג הפסח
"ישראל אשר בך אתפאר" !!!
בהגדה קוראים אנו: "מצה זו שָׁנָנו אוֹכְלִים על שום מה"? על שום שלא הספיק צֶּקם של אבותינו להחמץ שְׁנָאֵמָר, וַיֵּאָפוּ

הרב יצחק. א. מחנך בת"ת "שלוש בנין"

הכנה לליל הסדר

תתבטל, ככה ה' רוצה

יהודים יקרים! עודד מספר ימים, החג הקדוש יפרס את כנפיו. העולם כולו כבר מתכונן בחרדת קודש, לגילוי שכינה - "וְעִבְרִיתִי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּלִילָה הַזֶּה".... "וְגִמְלָא גְדוֹל-זוֹ גְּלוֹי שְׂכִינָה" ה' יתברך בכבודו יורד אלינו ונמצא איתנו בלילה הזה, "לילה המשומר מן המזיקים"

חכמינו אומרים ש-חג, מלשון חוגה, סיבוב, חזרה. בלילה הזה, חוזרים ומתעוררים כל ההשפעות שה' יתברך השפיע על עם ישראל לפני למעלה משלושת אלפי שנה. כל אחד מאיתנו יקבל שפע ברוחניות וגשמיות, יזכה לקבל את הארת הפסח, את החירות והיציאה מהגלות, מהעבודה קשה, מהחומרות- כפי שהוא הכין את עצמו בתפילות ולימוד. שהרי "לא את אבותינו בלבד גָּאֵל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אֶלָּא אִף אֹתוֹנוּ גָּאֵל עַמָּהֶם"

עלינו להודות שיש בנו טבע לא כ"כ טוב, שאנחנו רוצים לראות מיד את תוצאות העמל, פעמים רבות, אין לנו סבלנות. אנחנו רוצים שהכול יתקתק כמו שעון שוויצרי. ניקינו את הבית במשך שלושה שבועות, אנו רוצים שישאר כך, נקי ומצוחצח. קנינו לילדים בגדים חדשים ואנו מצפים שהם ימשיכו להיות חדשים. הכנו את הילדים בשיחות, אזהרות והוראות- ואנו מצפים שיליל הסדר, שכל כך חיכינו לו יעבור בשמחה, בשלום ובהצלחה. אנחנו באמת רוצים, אך עלינו לקחת בחשבון שביליל הסדר ה' יכין לנו הפתעות ולא כל מה שתכננו, תמיד יתבצע כפי התכנון.

עלינו לדעת, שגם לנו יהיה ניסיון גדול שה' יתברך שולח לכל אב ואם בלילה הזה והוא ניסיון ה- "שמח בחלקך". עלינו להחזיר טוב טוב לעצמנו ש-ה' מנהיג את העולם כפי שהוא רוצה. לפעמים אנחנו חושבים שה' מבקש מאיתנו עבודה מסוימת, אך ה' באמת רוצה משהו אחר לגמרי. למשל: אנחנו חושבים שה' רוצה- שביליל הסדר, נקרא את כל ההגדה, נגיד פירושים ונספר סיפורי יציאת מצרים, נאכל את הסעודה בזמן ואפילו נשיר את כל השירים לפי הסדר. אך ה' אולי רוצה שבכלל נעשה משהו אחר כמו "לעבוד על מידת הכעס". ואפילו שנראה את הילדים משתובבים ומפריעים- לֹא נִכְעַס! אלא אדרבה נתאמץ להעביר את הלילה בשמחה ובלי להעיר באופן מוגזם, לאף ילד- זוהי באמת עבודה גדולה. (את החשבון עם כל ילד בנפרד נשאיר כבר לאחר פסח, חבל להרוס את החג).

זו באמת לא מדרגה גדולה לקרא את ההגדה, כשכל

הילדים מקשיבים ויושבים יפה. אבל, זו מדרגה גדולה "לתמוך" בין ההפרעות של שרוליק תוך כדי הצרחות של שרה'לה, והמריבות של הבנים הגדולים על מי מצא ראשון את האפיקומן, הצדיקים, לא מנסים להבין יותר טוב מה- מה הוא רוצה עכשיו מאיתנו. הם פשוט נותנים לה' להנהיג אותם כרצונו. מפורסם הסיפור (בבבליא כבר קראתם אותו מהעמוד ממול) עם רבי אהרון הגדול מקרלין זיע"א, שאמר לתלמידיו באמצע ליל-הסדר; "אתם חושבים שהשולחן שלנו חשוב בעיני ה' ואנחנו נמצאים במדרגה גבוהה? לכו ותראו את ליל-הסדר של ליב'לה הסנדלר ותבינו מה זה מדרגה של ליל- הסדר". התלמידים שלא הבינו מה כבר יש לסנדלר לחדש להם, נשמעו לצייו רבם, ונעמדו מאחורי החלון של ליב'לה, הם שמעו את כל הדו- שיח בינו לבין אשתו ואת דיבוריו הפשוטים עם ה' הם חיכו עם ליב'לה עד לאחר חצות, כאשר הוא עדיין ממתין למצות והבינו לאיזה מדרגה יכול להגיע אדם פשוט שזכה לכל זה, רק בזכות ביטולו לה' ומכן שלא נסה "להתחכם עם ה-ריבונות של עולם". אמר לי משהו: "אני בניסיון שלו מזמן הייתי הופך עליה את השולחן".

מו"ר הרב שליט"א אמר פעם: "למה אתה מפריע לה' להוליך אותך. לה' עכשיו יש רצון שתעבוד על עצמך ותתגבר על "מידת הכעס". אתה יכול ברגע של ניסיון לזכות לצאת מכל הרע שישך !!! מה אכפת לך איזה מצווה ה' רוצה שתקיים? תיכנע להצויו ה'. נכון, שאתה יהודי ואתה רוצה שביליל הסדר בבית שלך תספיק כמה שיותר, אבל ה' רוצה אחרת!!!!"

אתה רוצה לקיים את רצון ה'- תדע שכבר אמר רבינו הקדוש זיע"א "הכול בשביל הבחירה והניסיון" וגם ליל הסדר עצמו הוא ניסיון ועלינו לדעת שיליל הסדר הוא לא לילה שנועד לחינוך ילדים- במובן של "עכשיו אני יראה לו איך צריך להתנהג בשולחן" או "מי שלא יושב יפה יעלה לישון מיד". לא זה הזמן לגמור חשבון עם הילדים ה- לא מהונכים! בליל הסדר יש לנו עבודה קשה בעיקר עם עצמנו- שיליל הסדר יעבור בשלום ומה שלא יהיה- לא נראה כלל פנים זועפות.

היו מספרים- כל אותו הלילה.

בליל פסח היקר אנחנו נקרא בהגדה: "מַעֲשֵׂה בְרָבִי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻעַ וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֶזְרָיָה וְרַבִּי אֶקִיבָא וְרַבִּי טַרְפוֹן שֶׁהָיוּ מְסֻבִּין בְּבֵית בְּרַךְ, וְהָיוּ מְסַפְּרִים בִּיצִיאַת מִצְרַיִם כָּל אוֹתוֹ הַלַּיְלָה" לימדו אותנו חכמינו הקדושים שבדור שלנו, בדור הגלות, כאשר "החושך יכסה ארץ" בדור של "כל אותו הלילה" הלילה הארוכה של הגלות

פסח חג של הפצה !!! “כנגד ארבעה בנים דברה תורה”

כס מה הוא אומר: “מה העדות והחקים והמשפטים אשר צוה ה' אלוניו אתכם”.
רשע מה הוא אומר: “מה העבודה הזאת לכם. לכם ולא לו”. ולפי שהוציא את עצמו מן הכלל כפר בעקר ואף אתה הקהה את שניו ואמור לו בעבור זה וכו’...
לכאורה צריך להבין מה קשה כל כך טענתו של הרשע יותר מן החכם והרי שניהם אומרים את המושג “אתכם”, “לכם”, ואם כן עליו להבין מה החומרה שיש בשאלתו של הרשע? והקשה שבכולם מה תועיל לנו הוראת הרשע, והרי גם הוא נקרא בן וחובה עליו לקרבו ולא לרחקו כמו שכתוב: “והגדת לבנך”?

ונראה לבאר בס”ד כי כל הבנים שאלתם היא סביב לימוד התורה והלכותיה ולכן גם עונים להם ומלמדים אותם את הלכות הפסח, חוץ מהרשע שהוא כבר יודע הכל ונפל לאן שנפל ועבר על מצוות התורה ועם כל זאת התעורר בו הניצוץ היהודי והוא בא לשאול: “מה העבודה הזאת? לכם?”, “עבודה” היא התפלה כמו שכתוב: “ולעבדו בכל לבבכם” ואמרו חז”ל “איזו היא עבודה שבלב הוי אומר התפלה” ומכיוון שכל עבודת הפסח היא עניין התפילה לכן שואל הרשע: “מי אמר לכם שגם אחד כמוני יכול לשוב לעבודת התפלה וכי תפילתי תשמע והרי אני כל כך רחוק מה” ויתברר.

זה הפירוש “לכם ולא לו” היינו שהתפלה היא רק “לכם” היינו לצדיקים ולא לו לרשע כמאמר כי המילה לכם בגימטריא האות צ, ובאמת אילו הוא היה קצת פותח את ספרי הצדיק ולומד בהם אז הוא היה מקבל משם מלא חופנים של חיזוק, אך מכיוון שלא עשה זאת בעצמו והוא כרגע בבחינת מוציא את עצמו “מהכלל” פירוש שהרי מובא בליקוטי מוהר”ן “הכלל”, אהובי אחי, חזק ואמץ מאוד, ואחז עצמך בכל הכחות לשאיר קים בעבודתך, ואין עבודה אלא תפילה,

ואדם זה כעת הוא גם בבחינת כופר “בעיקר” שמובא בליקוטי מוהר”ן “והעיקר” שלא יתפחד כלל. ודע שהש”ת מלא רחמים ורוצה בעבודתך מאוד, ואל תשמע כלל להמחשבות המסרדים אותך ומבלבלים אותך ואומרים לך שח”ו הש”י מואס בעבודתך היינו בתפילתך ומרחק אותך כי כל אלה הם דברי היצר הרע,

לכן מחובתנו אנו לקום לחזקו ולעודדו,
זה מה שכתוב “ואף אתה הקהה את שניו ואמור לו”. פירושו שתעזור לו ותחליש את שינו היינו את טענתו שהרי שינו מרמז לרע שבו כמו שכתוב “שיני רשעים וכו’”,

וזאת על ידי שתביא לו ראייה מיציאת מצרים ותאמר לו שהרי רק: “בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים”. היינו בעבור התפלה יצאנו ממצרים, ועל אף שהיינו רחוקים ושקועים בתוך מט' שערי טומאה אבל ברגע שזעקנו והתפללנו הקב”ה ענה לנו והוציא אותנו ממצרים כי ה' הסתכל עלינו בבחינת “לי” מה שאני אפילו במעט שיש לי בעצם זה שאני פונה אליה, “ולא לו” וה' לא הסתכל עלינו כפי שבאמת ראונו לו בשביל שיגאל אותנו,

כי אלו הנה שם פירוש כי אם ה' היה מסתכל עלינו במצרים, “ושם” מלשון שומא - שה' היה שם ומווד לפי האמת שלו אם אנו ראוים שתשמע תפילתנו ונזכה לגאולה “לא הנה נגאל”, - לא היה לנו גאולה, אלא מוכרח שהקב”ה מקבל את תפילתו של כל אחד גם אם הוא רחוק, ולכן גם אתה שאתה קורא לעצמך רשע יש לך תקווה גדולה ותתחיל התחלה חדשה ותאמין שה' שומע תפילת כל פה.

יה זה בליל פסח. סביב לשולחן הסדר של הצדיק רבי אהרן “הגדול” מקרלין צוץ, לי ישוב כל החסידים בחדר קדש ובהתרגשות. ולמותר לצנן את ההתלהבות והשמחה שבה התנהל סדר הפסח של אחד מגדולי האדמו”רים.

רבי אהרן צוץ”ל נהל את הסדר על פי פנות האר”י, והחסידים הרגישו טעם של מעין עולם הבא, כאלו שהם נמצאים ברגעים אלו ממש ביציאת מצרים, ורואים במו עיניהם את הנסים והנפלאות של יציאת מצרים.

והנה הבחינו החסידים שהרבי השתתק, והוא עוצם את עיניו כצופה באיזה התרחשות נסתר. החסידים שהשתתקו גם הם וחסו לרדם, לבסוף ננער רבי אהרן ובת צחוק על שפתינו, ונכר על פניו שהוא נהנה מאד ממה שראה במקום שראה. שאלו אותו החסידים: “יאמר לנו רבנו מה ראה, ועל מה הצחוק והשמחה”. חזר רבי אהרן ואמר להם: “בדאי אתם מרגישים שאין בעולם סדר פסח כמו שלנו, נכון? ובכן, תדעו שהסדר שלנו, על כל קדשנותו, הוא צדיון רחוק בתכלית הרחוק במעלתו מן הסדר שעורך עקשו ליבלה הסנדלר, המעורר רעש גדול בשמים, ונחת רוח גדול לקדוש ברוך הוא”. “ליבלה הסנדלר?” תמיהו החסידים, “אין אנו מזלזלים, חס ושלום, בסדר של שום יהודי, בודאי כל יהודי שעושה סדר פסח זהו דבר גדול וחשוב, אבל ליבלה הרי הוא אדם פשוט, במה מיוחד כל כך הסדר שלו, עד שהוא עובר את מעלת הסדר של רבי אהרן “הגדול”?

“לכו לביתו ותראו בעצמכם” אמר להם הרבי, והחסידים יצאו כלם לביתו של ליבלה הסנדלר, לראות איזה סדר פסח מיוחד הוא עורך, שמסב כזאת הנאה ונחת רוח לרדם, ועושה כזה רעש בשמים.

בבאם לביתו של ליבלה, עמדו בשקט ליד החלון והציצו פנימה, ולפניהם נגלה המחזה הבא:

ליבלה - שקל לא התחיל עדין לערוך את סדר הפסח - עומד עם המגש של המצות בידי מול אשתו ואומר: “אשתי היקרה, הכתר שלי, בואי נעשה סדר פסח, זה רק פעם בשנה, וזה לילה גדול מאוד שחבל להפסיד אותו”.

אשתו של ליבלה עומדת מולו, רותחת מפעם, חושפת מדידו את המגש וצורחת: “לא! אתה לא תעשה סדר פסח!”

“אשתי היקרה” אומר לה ליבלה בעדינות וברכות, בלי שום פעם, “אני שומע אותך נשמתי, אני רוצה שתדעי שאין אשה כמוך בכל העולם, ואני מודה לך יום לה' שנתן לי אותך, בבקשה ממך בואי נעשה סדר, חבל להפסיד את זה, איך שעושים את

הסדר כך נראית כל השנה, ליל שמורים הוא לה', ויש בו גלוי שקינה כמו שאין בכל השנה”.

“אמרתי לה, אין סדר הלילה!” צורחת אשתו בכעס ומחזירה את המגש למטבח.

ליבלה עומד ומתפלל בשקט: “רבונו של עולם, ושתבח שמך, תודה רבה לך על המניעות, הכל ממך. תרחם עלי רבונו של עולם, שאזכה לעשות סדר פסח, אני יודע שאתה הוא המונע אותי מלעשות את הסדר ולא אשתך, תמחל לי, תסלח לי רבונו של עולם”. אשתו של ליבלה חוזרת מהמטבח,

שבת של צדיק

גדולי התורה לא רבונו הנגמח

לאחר פטירת מן בנא מאיר אביחצירא זצוק”ל שהיתה כידוע בחיי אביו נגלה הוא אל אביו בחלום ובין היתר אמר לו: “כל הצדיקים הולכים פה בשמים לשמוע תורה מרבי נחמן זיע”א.

(הבבא סאלי סיפר זאת למקורביו)

וצועקת עליו: “מה אתה מסתפל עלי ככה, תמיד אתה מצער אותי, איזה טעות צייתי שהתחתנתי אתך”.

ליבלה פונה אל אשתו באהבה: “אשתי היקרה, אין לך משג כמה אני אוהב אותך, את הדבר הכי טוב שקרה לי בחיים, מה מצער אותך? תגידי לי. אני אעשה הכל בכדי לשמח אותך, אני אקנה לך מה שאת רוצה, תרשי לי בבקשה לערוך את הסדר, כל המרבה בספור יציאת מצרים הרי זה משבח והזמן עובר, בואי נשמתי, בואי נעשה ביחד את הסדר ונשמח בחג”.

ליבלה נגש למטבח להביא את המגש, ומתפלל תוך כדי הליכתו: “ה' יתברך, תזכה אותי לדעת שזהו נסיון שאתה מעמיד אותי, ועקר הנסיון הוא אם אפול לכפירה לחשוב שאשתי היא שמונעת אותי ולהשתמש בכוחותיה ולדחוף אותה או לבזות אותה ולקעוס, או להאמין שאין עוד מלבדך, ולא אשתי היא המונעת אותי אלא אתה.

אנא, תעזר לי לא לכעס, תעזר לי להתגבר על הכעס, ולדעת שאפילו אם אני לא אעשה סדר, יותר חשוב שלא אצער את אשתי ולא אכעס, ותעזר לי להתחזק בשמחה אפילו אם אני לא אעשה סדר. תעזר לי שאדע שמה שאתה רוצה ממני, הוא רק שאני אעמד באמונה שאתה הוא המונע אותי ולא אכעס ולא אתעצב כלל, רק אהיה בשמחה שאני עושה רצונך בזה שאני מאמין שאתה הוא המונע אותי ואיני כועס ואיני מתעצב”.

ליבלה מביא את המגש ושם אותו על השולחן. אשתו לוקחת את המגש ומחזירה אותו למטבח וצועקת:

“אמרתי לך שאתה לא עושה סדר, רשע! אני אראה לך מה זה, אתה רק מצער אותי כל הזמן”.

וליבלה, בלי כעס, מפיס את אשתו ומדבר על לבה, ואומר לה: “כמה אני מבין אותך, אשתי היקרה, אני מבין את צערך הגדול, אני אוהב אותך כל כך, כמה צער יש לי על היסורים שלך ממני, אני אשם בצער שיש לך, אני מבטיח להיות רק טוב אליך מעכשיו, בואי נעשה את הסדר, כי עוד מעט עובר זמן חצות, ולא נוכל לאכל את האפיקומן שזמנו עד חצות”, והוא עומד ומתפלל לה: “רבונו של עולם, תן לי שכל, תן לי את הדעת שאין עוד מלבדך, וזהו רצונך שאני אעמד עקשו בנסיון של אמונה, חשבתי שהעבודה שלי זה לעשות סדר פסח, אבל אני רואה שאתה רוצה ממני עבודה אחרת, שאעמד בנסיון של אמונה ולא אכעס ולא אתעצב, תרחם עלי שאדע שיותר חשוב שלא אכעס ממה שאעשה סדר פסח, שהעקר זה שלא לעבר על האמונה ולכעס, ולא אפשל בצון של בין אדם לחבירו. כי אם אכעס, חס ושלום, באשתי שום תשובה לא תועיל לי עד שהיא תמחל לי בלב שלם. תרחם עלי ותתן לי מלים של פיוס לאשתי, שיתרפך לבה ויסור צערה וכעסה. תעזר לי לשמח אותה ולעשות ליל סדר”.

וכך נמשך המחזה הזה במשך שש שעות! ליבלה מפיס את אשתו במלים של אהבה, ומתפלל אל ה' בתחנונים, ואשתו צועקת עליו ומבזה אותו. לפתע פתאום, בלי שום הסבר וכלי שום סבה נראית לעין, התהפך מצב ורוחה של אשתו מהפך אל הפך! היא נהיתה שמחה ועליזה, והחלה לזרז את בעלה לשבת ולערוך כבר את הסדר! התישבו ליבלה הסנדלר ואשתו לערוך סדר פסח, כאשר אשתו מגישה לו מאכלים ומשמשת אותו באהבה ובשמחה גדולה.

צריכים לצנן שמפאת קצר הזמן שנוותר עד גלות השחר נאכלו ליבלה ואשתו להזדרז מאוד בעריכת הסדר. הם אכלו את המצות ושתו את כוסות היין במהירות, וקראו את ההגדה במרוצה ובהבלעת מלים. לאחר שסימו נשענו לאחור מתנשפים - אך מרצים. החסידים שהתבוננו במחזה הזה בנשימה עצורה, נשמו לרוחה, סוף טוב הכל טוב, הכל התהפך לטובה, מן המציאות הם לא האמינו שהדברים יסתדרו כך, הם היו בטוחים שבאיזה שלב ליבלה יאבד את סבלנותו, אבל עתה הם הבינו שליבלה למד אותם שיעור באמונה. הם גם הבינו היטב שסדר הפסח של ליבלה הסנדלר, אף שנעשה במהירות הבזק, עולה הוא עשרת מונים על הסדר שלהם שנערך בישוב הדעת וההתחבט הנפשי.

אברן נישג אל רעיותו האברנית, בעיצומם של עבודות הנקיון לפסח.
"כיצד אוכל לעזור בהכנות? שואל האברן.
תלמד בכלל וזו תהיה העזרה הכי גדולה, עונה לו האברנית.
קעבור שעתיים --- חוזר האברן השקדן הביתיה.
מה קרה כבר חזרת? שואלת האברנית.
כן, עונה האברן. כמה אני כבר יכול לעזור לך!...

הכנסת ספר תורה

מוסדות חוט של חסד מזמינה אותך לבוא ולשמוח עמה בהכנסת ספר תורה לשיבתנו בסניף קבר "דן בן יעקב" אי"ה ביום חמישי ח' ניסן.

כתיבת האותיות במושב יציץ בבית מש' סעדה הי"ו בשעה 15:00 ומשם תצא התהלוכה לקבר דן בן יעקב.

בואו בהמונים לשמוח בשמחת התורה

חג הפסח תשס"ט

י-ם	ת"א	ח'פ"ה	בא"ש
10:02	10:04	10:03	10:23
11:22	11:23	11:22	11:24

סו"ז אכילת חמץ

סו"ז בייעור חמץ

כרשת צו שבת הגדול תשס"ט

י-ם	ת"א	ח'פ"ה	בא"ש
18:24	18:40	18:31	18:42
19:38	19:40	19:40	19:40
20:18	20:15	20:17	20:17

כניסה יציאה לר"ת:

הפטרה: "וַיִּקְרָא לֵהּ מִנְחָת יְהוָה..." (מלאכי ג ד)

תפילות

המתפלל על חברו נענה תחילה.

נא להתפלל לרפואת:
ליאור נחמן בן שולמית,
 מו"ר הרב שלום בן ימנה שליט"א
 הרב אליעזר בן עטיה שליט"א
נחמן בן אודל.
שמעון בן סוליקה ואסתר בת מעודה
 שמואל אייזיק חזקיהו בן תהילה,
זב"ק: יהושע בן רבקה מרים. חו"ל בתיה ברכה בת מלכה והבדיל לעיני
לע"נ חבירו היקר שלום בן חנה ז"ל.

העולם, חכמות הדקדוק ואינם עוסקים בו כלל, כי דקדוק אין צריכים כלל, כי אין צריכים לדקדק על עצמו יותר מדאי לבקש חומרות יתרות. השי"ת יזכינו להנצל ממשוה חמץ כל ימי הפסח ותמיד נזכור מהו החמץ האמיתי, -עצבות ומרה שחורה ונזכה לא להכשל בהם אפילו במשוה אכ"ר."

הצעיר לחתן לבתו החשובה אסתר, שהיתה צדקנית וישרת לב, כיאות לנינת שרה בת רבינו הקדוש.

ר' געצע נמנה היה על אותם נבחרים שלמדו בשיבת "אנשי מעמד" שתיסדה באומן ומנתה פחות מתריסר צדיקים ומתמידים נוראים שהקדישו את כל חייהם לתורה ועבודת ה', כשמשכורתם פירושה רעב ללחם וקפיאה מקור. **אך למרות הכל דגש מיוחד היה שם על כבוד בני ביתו, ובפרט יחסו המיוחד כלפי זוגתו. דבר שטשטש את מצבם הכלכלי שהיה ידוע ששלום בית עולה על הכל.**

רגיל הוא בלימוד תורת הנסתר, מרבה הוא בטבילות, מקפיד הוא מאד להיות ער מעת קומו בחצות הלילה עד הבקר ואינו מתפתה אף לתנומה קצרה, פעם שילם לבין על טבילה אחת סכום של שלוש רובל כסף (סכום שהסיפיקו לכדי מחיית חדש ימים), ובתנאי שיתיר לו לטבול במקוה.

בחסאי, הריהו ממלא גליונות רבים מחידושי, והחסיד ר' בן-ציון אפטער ז"ל העיד, שראה עליה מלאה, מכתביו של ר' געצע.

זמירותיו על שלחן השבת פילחו כליותיהם של בני הבית ועד שניגש לעשות קידוש על היין, היו לעתים מזמנות כבר רדומים כל בני הבית, ופעם בעת אמירת שלום עליכם ואשת חיל נתעלץ ובקושי עוררו והחיו אותו.

וסיפרה בתו מרת רחל ע"ה, שבילדותה חיפשה פעם אחר אביה, היה זה בליל שבת לפני קידוש, הביטה סביבה, עד שהבחינה באור הבוקע מאשנבי המרתף שבשולי הבית נכנסה למרתף. ראתה את אביה יושב מעוטף בתפילה מוקיעה, ובדביקות נוראה, נבהלה מהמחזה הנורא שראתה והחלה רותתת ומרעידה, נפנה אליה ר' געצע ואמר לה: "בתי אל תתיראי, הרי זה אני".

בגודל עניות היו נכנסים אצלו צעירי אנ"ש עם פתם שבידם לאכול אצלו, כדי שישארו כמה חתיכות לו ולבני ביתו הרעבים... חמלו הם עליו בחורים אלה, אך רצו לתת לו לחם בדרך כבוד, ועשו עצמם כנוזקים למקום לסעוד, ובדרך אגב כורתים היו לחם מפייהם ומשאירם על שלחנו הדל. סיפר פעם אחד מאותם בחורים כיצד ראה פעם את ר' געצע אוכל לחם מעופש מרוב עוני ולאחר מכן בייך בירכת המזון בכח גדול וברעם אדיר "כאילו אכל זה עתה שור שלם".

ר' געצע הצליח להוציא לפועל את כיסופיו לארץ ישראל ונסע לחונן עפרה.

פטרותו
 היה זה בחדש כסליו שבאותה שנה מרה ונמהרת, ר' אברהם ב"ר נחמן נפטר, ובאותה שנה אמר לר' געצ'י "נהיה יחד גם בעולם האמת" נבהל ר' געצע ובשובו אמר לבני ביתו "מי יודע מה התכוון ר' אברהם בכך" בשנת תרע"ח, חדש אדר, חלה ר' געצע את מחלתו האחרונה.

ימי הפסח הלכו וקרבו ועמם הלך חליו והכביד מיום ליום. בת כלה היתה לו, ובני והבית חששו שלא יזכה עוד לראות בשמחת כלולותיה, עמדו והשיאו אותה בליל בדיקת חמץ. אך יצא שבוע ימים, באור ליל חמישי בשביעי של פסח, שבק חיים לכל חי, בעקבות פטירת אהובו רבי אברהם ב"ר נחמן, בחייהם ובמותם לא נפרדו. **זכותו הקדושה תגן עלינו ועל כל ישראל אמן.**

שאלות לראש הישיבה שליט"א

חומרה או קולא?

במנהגו ומי שלא נהג שלא ינהג, בענין קטניות שכל אחד ינהג כמנהג אבותיו, והעיקר זה לא לשכוח מה עיקר ומה תכל'. והרבה לדבר רבינו מעניין זה שאין צריכים לחפש אחר חומרות יתרות ושגגות ובלבולים. ואמר שהוא בעצמו גם כן כבר היה שקוע בענין זה מאד שהיו עולים על דעתו חומרות יתרות מאד מאד ופעם אחד היה חושב מחשבות בענין המים על פסח שחשש שמא יש איהו משהו במים ששואבים, ואם יכין לו מים על כל ימי הפסח כמו שנוהגים קצת. גם זה לא הוטב בעיניו, כי קשה לשמור היטב המים מערב פסח על כל ימי הפסח. ולא הוטב בעיניו שום מים רק מי מעין הנובעים ויוציאים והולכים ובאים מים חדשים בכל עת. אבל במקום שהוא זכרנו לברכה היה יושב לא היה שום מעיין כזה. והיה בדעתו לנסע על פסח למקום שיש שם מי מעיין כזה. כל כך נכנס בחמרות ומרה שחורות ודקדוקים יתרים. אבל עכשו הוא מתלוצץ מזה כי אין צריכים לחפש אחר חומרות יתרות אפלו בפסח. והאריך בשיחה זו הרבה אז כי עקר הבטחה באמת הוא תמימות ופשיטות להרבות בתורה ותפלה ומעשים טובים בלי חפש לחדש דווקא חומרות יתרות, רק לילך בדרכי אבותינו הקדמונים. ולא נתנה התורה למלאכי השרת. ואמר אז שבשביל זה עזבו

וכעין שמצינו בגמרא: "אביך במאי זהיר טפי". ואף על פי כן גם באותה המצוה אל יכנס בחמרות של שגעון ושטות ומרה שחורות רק ידקדק בה בלי שגעון בכל החמרות. אבל בשאר כל המצוות אין צריכים להחמיר כלל. והלואי שנזכה לקים את כל מצוות התורה כפשוטן ממש בלי שום חומרות. בני האדם אוהבים להחמיר במה שנראה להם טוב להחמיר, אבל ישנם דברים שצריך באמת להחמיר בהם ובה מקילים יותר, כגון: בשמירת העיניים שבה צריך להחמיר יותר, במצוות השמחה שכוללת את כל התורה, במצוות האמונה, באהבת ישראל- לאהוב את כל יהודי ולהאיר להם פנים, אבל כל חומרה שמביאה את האדם לידי עצבות ושיגעון ובטח אם ע"כ כך הוא כועס על בני ביתו אין זה אלא מצוה הבאה בעבירה. וכן מובא בספר (שיחות הר"ן רל"ה) "וגם בענין החומרות יתרות בפסח לא היה מסכים כלל רבינו על המרבים לדקדק יותר מדאי ונכנסים במרה שחורות גדולות והאריך בשיחה זו אז, כי איש אחד שאל את רבינו שאלה אחת בענין איזה חומרה בפסח אין להתנהג. ואז התלוצץ ממנו מאד. בענין מצוה שרויה אמר רבינו שמי שנהג לא לאכול שרויה שימשיך

ר' אליקים געציל נולד לאביו ר' אברהם מלאך -, ברבוצק שברוסיה, אביו מלאך היה בצורת אדם, התהלך בדביקות ובתמימות עצומה עם ה' אליקים. הוריו של ר' געצ'י היו שופכים דמעות כמים כדי שבניהם ילכו בדרך השי"ת, ואכן בלטה משפחה עניה זאת בצדקותה ודביקותה בתורה ומצוות, כשהאב זוכה לכינוי מלאך, ומירכו יוצא בן כר' געצ'ע, אותו מזכירים בסילופים עד היום הבין חסידי ברסלב.

עוד בשחר ילדות התגלתה בו התמדה נדירה ושקדנות בתורה, וכשאף ידע ללמוד מעט מאוד החל מוצא מהלכים בתלמוד, אוהב את התורה אהבת נפש ומשקיע כל מרצו בה.

ר' געצע גדל והיה לאיש, וכנראה בהשפעת סבו הגדול ר' פנחס יהושע התוודע לחסידות ברסלב. היה הוא אז בחור צעיר, אבל מלא וגדוש בתורה ויראת שמים. בעצם לא חסר היה לו דבר וחצוץ מעובדת היותו חלש וחולני מעודו מוצא את עצמו בש"ס ופוסקים כבספרי מוסר וחסידות. אלא שתמיד הרגיש צמאון לדרך אמת שלא ידע לה שוב הסבר.

לבסוף מוצא ר' געצע את חסידות ברסלב, ונסחף אליה בסחף אדיר. רגשות עמוקים מלבו פנימה החלו לפרוץ החוצה, כשרונות וכוחות נפש חבויים ניצתו פתאום כבאש שלהבת, ור' געצע הצעיר מתמלא חיות עד אין קץ. הגיע לבין חסידי ברסלב, האזין לשיחותיהם המעמיקות והנלהבות, והחל מתפלל בלטה ולומד ביתר השתייכות לתורה הקדושה. מיום ליום הריהו משתלב יותר ויותר בדרך הקודש, עד שהחל מתבלט במסירותו הגדולה לעבודת השי"ת. וחסידיהם ותיקים החלו מתלחשים: מי יזכה בו לחתן לבתו...

אך הנה קרה, ושלטון הצאר ניקולאי שם עינו בו ולקחו בכח לצבא רוסיה. לא הועילו לו לגעצע הצעיר שום תואנה, נאלץ היה להתגייס לצבא פוחזים וריקים, ולשרת בו תקופה ניכרת. כאן בצבא רוסיה נתגלו כחותיו העילאיים, בעמידתו על משמר היהדות לכל יסטה ממנה בניד כלשהו. מתפלל היה באותה כוונה בה התפלל לפני כן, ואף עלה יותר במעלות עבודת השי"ת. אה... ר' געצע, נזכר אחד מוקני אנ"ש בצדיק וחסידי זה, שהיה לסמל של עובד ה' במסירות נפש ובכל הכוחות באומן של הימים ההם, טרם פרצה המהפכה הקומוניסטית "דביקות שכזו בהשי"ת - מתבטא הלה - ושבירת לב כדוגמת לבו הטהור של ר' געצע - אהה אם עוד נראה פעם".

ר' געצע היה אפוא אחד היחידים באומן שבצדקתו ומסירותו לעבודת ה' שבר שיאים על אנושיים. ידוע מגודל מסירות נפשו בעת התפילה כי היה מתפלל בהתלהבות ובשיגעון איר עד שמגודל הצעקות והקולות יצא דם מנחיריו. מן המשתפשים המופלגים באומן, המוסרים שיעורים כסדרם בפני באי בית המדרש דחסידי ברסלב היה ר' געצע. **גדולי אנ"ש אמרו על שיעוריו: - השיעור שלו היה קורע חתיכות מהבשר.**

נשואיו
 חלפה תקופה ניכרת, ור' געצע חזר לחיק הוריו, שלם בגופו ובנפשו. ניכרים היו על פניו אותות הסבל מימי השירות בצבא האכזרי, אך לא היתה שמחה לאביו. ששחמת גלישותו בתורה ובמצוות, שהבהיקה עוד ביתר שאת יותר ויותר. לא התואר גם השמחה ששררה בקרב חסידי ברסלב עם שובו לעבודתו בקודש.

נכד רבינו (מבתו שרה) הלא הוא ר' נחמן הזקן. איוה לו את אליקים געציל

שאלה ושואל

שאלה:
 בהיות יומי הפסח מתקרבם ומובא בספרים הקדושים שישראל החרדים על המצוות ויראים מן החטא, קבלו על עצמם חומרות יתרות בפסח כדי להרחיק עצמם מחשש חמץ, הואיל והחמירה תורה בחמץ יותר מבכל שאר המאכלות האסורים, (של"ה) סידור ושושר העבודה ועוד), רצינו אם כבודו יוכל ללמדנו כיצד לעמוד, בענין החומרות בפסח מה נהוג להחמיר ומה לא, כגון: לענין קטניות שרויה וכו' ובכלל כל השנה בכל מיני חומרות האם צריך להחמיר?

תשובה:
 ראשית צריך לזכור תמיד שהעצבות והכעס אסורים בתכלית במשנה, ואדם שהחומרות מביאות אותו לידי כעסים או עצבות ודאגה שמא לא יצא ידי חובת ההלכה ודאי שלא ינהג בחומרות יתרות אלה, ינהג על פי ההלכה. וכמו שמובא בספר ליקוטי מוהר"ן ח"ב תו"מ ד' שרבונו זכרנו לברכה להזהיר מאד בלבי להחמיר חומרות יתרות בשום דבר כי אין הקדוש ברוך הוא בא בטרונא עם בריותיו ולא נתנה התורה למלאכי השרת וכו'. ואמר אז שאיתא שראוי לכל אדם שיבחר לעצמו מצוה אחת, שבאותה המצוה ידקדק הרבה ויקים אותה המצוה עם כל החמרות והדקדוקים.